

**UCHWAŁA NR XLVI/386/2024
RADY GMINY LUBANIE**

z dnia 30 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 w Gminie Lubanie**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), art.6 ust.1 i ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz.424) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXV/236/2022 Rady Gminy Lubanie z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 w Gminie Lubanie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubanie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Lubanie.

Przewodnicząca Rady Gminy

Barbara Rolirad

Załącznik
do uchwały nr XLVI/386/2024
Rady Gminy Lubanie
z dnia 30 kwietnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024-2030
W GMINIE LUBANIE**

LUBANIE 2024

Spis treści :

I. Wprowadzenie

II. Teoretyczne i prawne aspekty zjawiska przemocy domowej.

III. Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Lubanie.

IV. Cel główny Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz ochrony i wspierania osób doświadczających przemocy domowej dla gminy Lubanie na lata 2024 - 2030 oraz sposób jego realizacji.

IV.1 Cele szczegółowe.

IV.2 Zadania do realizacji.

IV.3 Adresaci Programu.

IV.4 Elementarne zasady funkcjonowania programu.

IV.5 Źródła finansowania.

IV.6 Monitorowanie i sprawozdawczość.

V. Podsumowanie.

I. Wprowadzenie

Celem polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmieniła ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „*przemoc w rodzinie*” zastąpiono terminem „*przemoc domowa*”, „*ofiara*” to „*osoba doznająca przemocy domowej*” „*Osoba stosująca przemoc domową*” obecnie a wcześniej nazywana „*sprawcą*”. Zmienił się krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „*osoby doznającej przemocy domowej*”. Nowelizacja ustawy zmieniła procedurę „*Niebieskie Karty*” i wprowadziła programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z ustawą *przemoc domowa* to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

Przemoc domowa to działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej:

o małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, o rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, o osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych,

rodzeństwo i ich małżonków, o osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, o osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, o małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Wyróżniamy następując rodzaje przemocy :

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje: groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą;
3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu.
4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: pozbawianie lub ograniczanie możliwości podejmowania pracy i uzyskania samodzielności finansowej, zabieranie, wydziałanie środków finansowych wypracowywanych przez osoby doznające przemocy, niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i

materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, obejmującego lata 2021-2025.

Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową.

II. Teoretyczne i prawne aspekty zjawiska przemocy domowej.

Przemoc domowa od dawna w świetle legislatury całego świata uważana jest za przestępstwo i zgodnie z tym stosownie traktowana przez kodeks karny. Jednocześnie, mimo oczywistych zapisów prawnych i świadomości konsekwencji stosowania przemocy domowej jest to jedno z najczęściej popełnianych przestępstw. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że przez lata a nawet wieki przemoc domowa mieszkająca w wielu domach, była powszechnie stosowanym narzędziem wychowawczym czy regulującym relacje. Głębokie osadzenie w tradycji nadaje zjawisku przemocy domowej rangę „pół przestępstwa” i pozwala często traktować sytuacje przemocowe jako incydentalne, nieistotne i oczywiste. Naznaczone społeczną, cichą akceptacją nadal nie są zgłaszane oraz ignorowane ze strony otoczenia. Nawet wśród osób zajmujących się wsparciem bywa racjonalizowana, usprawiedliwiana i traktowana z wyrozumiałością. Tymczasem polskie prawodawstwo jasno określa czym jest przemoc domowa, jakie są jej konsekwencje prawne, jakie są przewidziane kary i wreszcie jakie instytucje pełnią określone role w przerwaniu tego procesu.

Zgodnie z tym co proponuje popularna Wikipedia jest to: " Wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby pomimo braku przyzwolenia tej osoby na taki wpływ w celu uzyskania jakiegoś istotnego zasobu."

Przemoc w tym ujęciu cechuje się:

- Intencjonalnością;
- Racjonalnością;
- ma charakter przemyślany, nie jest powodowana tylko instynktem

Przemoc może mieć charakter zarówno indywidualny, dotyczyć bardzo wąskiego grona osób ale i grupowy i koncentrować się na działaniach wobec konkretnych, większych zbiorowości. O ile złość, agresja mają podłoże ściśle afektywne tak przemoc zakłada też komponent racjonalizowania zjawiska i myślenia o nim w kategorii procesu. Definicja proponowana od 1996 roku przez WHO zakłada, że jest to „celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyte, skierowane przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które prowadzi do wysokiego prawdopodobieństwa spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”.

Propozycja ta ujmuje przemoc jako zjawisko z założenia negatywne na poziomie celu oraz potencjalnych konsekwencji. Mówi wprost, że nie ma konstruktywnych stron użycia przemocy i zawsze skutki jej działania niosą za sobą krzywdę fizyczną, psychologiczną i społeczną. Przemoc jak każde zjawisko natury fizycznej i psychologicznej ma określone cechy i zazwyczaj występują one łącznie i tym samym wzmacniają siłę zjawiska.

Podstawowe cechy przemocy są następujące:

- jest to proces na który składa się wiele czynników i uwarunkowań;
- ma swoje źródło w przeszłości, w zachowaniu i postawach, nie pojawia się znikąd, jasno z czegoś wynika i ma swoje wytłumaczenie;
- jest cykliczny, ma tendencję do powtarzania się;
- eskaluje, może przybierać na sile i aby ją powstrzymać musi wystąpić konkretne zdarzenie lub działanie;
- przebiega w wymiarze dominacja – uległość, ma zawsze czynnikowy wymiar: osoba stosująca przemoc vs. doznający przemocy;
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka;
- przejawia się w różnorodnych formach.

Źródła powstawania przemocy są wskazane od lat i jedynie rozwój cywilizacji dokłada nowe przyczyny dominacji jednej strony nad drugą. Warto wspomnieć o takich czynnikach jak niesprawiedliwość społeczna, normy i zasady obowiązujące w danej społeczności, błędy socjalizacyjne i wychowawcze, genetyka, nieprawidłowości rozwojowe, tradycja rodzinna sankcjonująca przemoc jako czynnik budujący relacje czy kwestie uzależnienia, ubóstwa, braku wsparcia i alternatywnych rozwiązań. Wszystkie wspomniane czynniki mają wspólną cechę: występują powszechnie, bez względu na pochodzenie człowieka, polityczny czy ekonomiczny status miejsca oraz komponent edukacyjny. Przemoc po prostu jest z ludzkością od zawsze i zapewne z nami zostanie acz niekoniecznie musi w tak dużym zakresie i nieświadomości społecznej. Przemoc występuje też w określonych formach, często ma konkretne ramy ale też bywa trudna do udowodnienia.

Podstawowy podział zakłada następujące formy przemocy:

PRZEMOC FIZYCZNA, czyli naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być przeróżne, np. złamania, siniaki, poparzenia, rany cięte itp. Powodowana jest poprzez np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni. Obszarem, gdzie przemoc fizyczna jest bardzo często stosowana, jest rzecz jasna dom i rodzina. Badania przeprowadzone w Wielkiej Brytanii oraz Stanach Zjednoczonych dowodzą, że od 84 do 97% (aż!) badanych w tych krajach rodziców stosuje różnorakie kary fizyczne. Przybierają one różne formy, od lekkich klapsów po ciężkie pobicia z widocznymi ich skutkami, jak np. siniaki, rany, ślady po oparzeniu, opuchlizny itp. Przemoc taka wyraża się w postaci otwartej agresji skierowanej na dziecko, rodzica bądź inną osobę. Badania przeprowadzone w Polsce wskazują niestety na bardzo zbliżony zasięg zjawiska przemocy fizycznej, a ponad 60% rodziców stosuje 8 kary fizyczne wobec swoich dzieci. Mimo powszechnego potępienia tego zjawiska jest to jedna z najczęściej

występujących form przemocy domowej. Być może wynika też z tego, że jest najbardziej widoczna i tym samym najłatwiejsza do udowodnienia.

PRZEMOC PSYCHICZNA, zwana też emocjonalną, związana jest z naruszeniem godności osobistej oraz intymnej sfery psychologicznej i duchowej jednostki. Dochodzi do niej w sytuacji kiedy wszelkie wartości duchowe są zagrożone a jednostka nie ma przestrzeni, prawa i okoliczności wyrażania siebie. Przemoc psychiczna oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia czy seksualności, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, stosowanie gróźb, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie. Według K. Browna i M. Herberta jest to „zadawanie cierpień psychicznych przez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów ofiary z przyjaciółmi, szkołą i miejscem pracy, przymusowa izolacja i uwięzienie, zmuszanie ofiary do oglądania obrazów i aktów przemocy, zastraszanie, grożenie wyrządzeniem krzywdy fizycznej zarówno osobie bliskiej, jak i innym, stosowanie pogroźek, szantażu, gróźb popełnienia samobójstwa, ciągłe niepokojenie, znęcanie się nad zwierzętami domowymi i niszczenie prywatnej własności”. Krzywda psychiczna jest trudna do udowodnienia gdyż jej narzędziem jest zazwyczaj słowo, którego interpretacja bywa zawsze indywidualna a stosujący werbalna torturę może zawsze zaprzeczyć swoim intencjom. Dopiero późniejsze skutki długotrwałej dewastacji psychicznej są zauważalne. Powrót ofiary takiej przemocy do równowagi z całą pewnością nie jest łatwy. Przemoc psychiczna jest trudna do zmierzenia, trudność sprawia też określenie typów zachowań i rodzajów krzywdzenia, ponieważ czasem pozornie błahe dla zewnętrznego obserwatora zdarzenie czy zachowanie nie nosi znamion nękania czy krzywdzenia, ale dla ofiary, w zależności od jej pozycji w rodzinie, w grupie, częstotliwości, z jaką ma miejsce, może stać się okrutnym ciosem dla psychiki, pozostawiając w niej trwałe ślady pozbawiający daną osobę godności i poczucia własnej wartości. Jednak w prześladowaniu psychicznym istnieją bardziej zakamuflowane metody znęcania się, a psychiczne maltretowanie często ma wyraz pozorowanej ale głośnej troski o drugą stronę, jednocześnie prowadząc do nadmiernej kontroli w imię budowania poczucia bezpieczeństwa. Sprawca przemocy psychicznej stara się przy tym doprowadzić do izolacji społecznej swojej ofiary. Ogranicza jej kontakty z sąsiadami, znajomymi, członkami rodziny, nakazuje wycofanie z życia zawodowego i społecznego. Z przemocą psychiczną jest jeden podstawowy problem: nadal za mało się o niej mówi i edukuje chociażby organa ścigania, które reagują na krew ale już niekoniecznie wiedzą co to gaslighting. Tymczasem, większość ostatnich formularzy NK-A wskazuje przede wszystkim na przemoc psychiczną i to tej formie przemocy należy się dużo baczniej przyglądać i ograniczać.

PRZEMOC SEKSUALNA, czyli wszelki kontakt seksualny podejmowany bez zgody ofiary. Do przemocy seksualnej zaliczyć można m.in. gwałt, pedofilię i kazirodztwo. Jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się przede wszystkim : wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp. Natomiast przemoc seksualna wobec dzieci to wciąganie zależnych, niedojrzałych rozwojowo i niezdolnych do wyrażania pełnej zgody dzieci albo osób w wieku dorastania w seksualną aktywność naruszającą społeczne tabu i zasady życia rodzinnego. W odniesieniu do życia seksualnego człowieka nie ma w zasadzie stałych i jednoznacznych norm, które określałyby, co jest prawidłowością, a co nie jest. Normy są tak różne, jak funkcjonujące w określonym społeczeństwie grupy, kręgi kulturowe. Mogą ulegać zmianie na przestrzeni życia jednego pokolenia, są inne w zależności od płci, stanu zdrowia, obyczajności grupy społecznej i wielu innych czynników. Natomiast przemoc seksualna zawsze wiąże się z dyskomfortem i psychiczno-fizycznym cierpieniem strony doświadczającej tej formy przemocy. Dodatkowym czynnikiem jest też wtórna wiktymizacja osób naznaczonych przemocą seksualną a także występowanie konsekwencji natury medycznej.

PRZEMOC EKONOMICZNA, która opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez sprawcę. Podporządkowanie materialne partnerki bądź innych osób w rodzinie sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku sprawcy albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądże czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, 10 narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową. Najczęściej zjawisko to dotyczy kobiet, które nie zarabiają, ale może też odnosić się do kobiet, które mogą być niezależne finansowo od partnerów, lecz manipulacje sprawcy doprowadzają je do takiego stanu, że czują się całkowicie od nich zależne finansowo bądź też czują, iż zależy od nich życie ich partnerów. Przemoc ekonomiczna to jedna z form przemocy, z jaką spotykają się przeważnie kobiety zarówno w związkach małżeńskich i partnerskich (przemoc domowa), jak i na rynku pracy (przemoc instytucjonalna, np. handel kobietami czy też niższe płace dla kobiet). Wśród symptomów w zachowaniu sprawcy mogących dowodzić stosowania przemocy ekonomicznej, na które należy zwrócić uwagę, wymienia się m.in.: pozbawianie środków do życia, niedawanie pieniędzy na podstawowe potrzeby, okradanie rodziny, zabieranie pieniędzy np. na hazard czy alkohol, ograniczanie dostępu do pieniędzy, np. wyluczanie pieniędzy na zakupy czy zabieranie karty kredytowej, ograniczanie możliwości korzystania ze wspólnych dóbr materialnych, np. mieszkania czy samochodu, kontrolowanie wydatków, obniżanie wartości zarobionych pieniędzy, obniżanie wartości i zdolności do samodzielnego życia, zastraszanie, przerzucanie odpowiedzialności za utrzymanie rodziny na partnerkę/partnera, przekupywanie dzieci prezentami, odmawianie alimentacji itp.

Przemoc ekonomiczna ma jeszcze taką cechę, że rzadko kiedy występuje "samodzielnie", zazwyczaj towarzyszy innym formom przemocy, głównie psychicznej.

ZANIEDBYWANIE, które nazywane jest ukrytą formą przemocy. Polega na niezaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych osób zależnych. Dotyczy to zarówno dzieci, osób z niepełnosprawnością czy w wieku senioralnym. Zazwyczaj przybiera postać ignorowania potrzeb biologicznych, rozwojowych, psychologicznych i innych przez osoby odpowiedzialne za osobę zależną. Mówi się, że do pierwszych form zaniedbania dziecka może już dochodzić w życiu płodowym kiedy to matka nienależycie dba o siebie i przebieg ciąży.

Kodeks Karny z kolei w części drugiej w rozdziale XXVI zatytułowanym „Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece”, w art.207 zawiera, co następuje:

„§1.Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”

§2.Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3.Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

Przemoc domową może zgłosić każdy: osoba pokrzywdzona, inny członek rodziny, sąsiad, koleżanka z pracy, pracownik socjalny, kurator społeczny, pedagog szkolny, lekarz. Można to uczynić składając pisemne zawiadomienie do prokuratury właściwej dla miejsca popełnienia przestępstwa lub zgłaszając osobiście w jednostce policji. Zmiany w procedurze Niebieskiej Karty umożliwiły wypełnienie Niebieskiej Karty, nie tylko policjantom i pracownikom socjalnym, ale również przedstawicielom gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia. Uzupełniona karta przekazywana jest do gminnego zespołu interdyscyplinarnego, który jest odpowiedzialny za koordynację pomocy osobom doznającym przemocy. Niebieska Karta to procedura opracowana przez Komendę Główną Policji przy współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Ustawie o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004r. stosowanie Niebieskiej Karty zostało wpisane, jako obowiązek dla pracowników socjalnych. Istotne jest to, że podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą, które odbywały się według procedury

Niebieskiej Karty nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Zatem również wszczęcie i realizacja procedury nie jest uzależniona od wyrażenia zgody przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, co wydaje się istotne, jeżeli bierze się pod uwagę typowe dla ofiar zachowanie, częste w ich przypadku sytuacje wycofania się z podejmowanych kroków wobec sprawcy przemocy.

Formy pomocy dla ofiar przemocy realizowanych przez poszczególne instytucje:

Ośrodek Pomocy Społecznej

Ustawa o Pomocy Społecznej obejmuje swoim zakresem również obowiązek udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Na podstawie Art.7 pkt.7 ustawy przemoc domowa jest jednym z powodów udzielenia pomocy społecznej. Do obowiązku pracownika socjalnego należy przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wypełnienie formularza Niebieskiej Karty.

Policja

Procedura Niebieskiej Karty. Do realizowanych działań w zakresie ochrony ofiar przed przemocą należą następujące czynności: interwencja, sporządzanie notatki służbowej, zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ofiar. Wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa.

Zespoły Interdyscyplinarne

W oparciu o zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w domowej do zadań obowiązkowych gminy należy tworzenie zespołu interdyscyplinarnego. Zespół interdyscyplinarny powołuje Wójt Gminy. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przemocy w domowej.

Niebieska Linia

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie -Niebieska Linia jest placówką Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Rolą pogotowia Niebieska Linia jest przyjęcie zgłoszenia od świadka lub osoby pokrzywdzonej i przekazanie informacji odpowiednim służbom.

Rzecznik Praw Dziecka

W Biurze Rzecznika udzielana jest pomoc prawna i psychologiczna osobom pokrzywdzonym, podejmowane są interwencje w instytucjach, z którymi muszą kontaktować się pokrzywdzeni, udzielana jest ochrona socjalna, upowszechniana jest **Polska Karta Praw Ofiary**.

Hostele w Ośrodkach i Punktach Interwencji Kryzysowej.

Schroniska dla matek z dziećmi.

Długość pobytu w hostelu jest uzależniona od sytuacji, w jakiej znajduje się osoba doznająca przemocy. W tym czasie ofiara przemocy ma możliwość korzystania z profesjonalnej pomocy prawnej i psychologicznej.

W województwie kujawsko-pomorskim zbyt mało jest hosteli, które pozwalają na schronienie w sytuacji interwencji kryzysowej.

Kontakt z sytuacją przemocy w rodzinie jest zawsze ciężkim doświadczeniem. Pomocne w rozwiązywaniu często trudnych i skomplikowanych problemów rodziny doznającej przemocy jest działanie interdyscyplinarne specjalistów różnych dziedzin. Strategia pomocy takiej rodzinie wymaga zintegrowanych wysiłków wielu osób. Może zostać wypracowana we współdziałaniu z policjantem, lekarzem, pracownikiem socjalnym, psychologiem, kuratorem sądowym i innymi specjalistami.

Podstawy prawne:

- 1 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2 Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 – Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz.37);
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.);

8. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 535)
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870);
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1165);
11. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. z 2023 r. poz.1166);
12. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1158);
13. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (Dz.U. z 2023 r. poz. 1159);
14. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1164);
15. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1161);
16. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. z 2023 r. poz.1163);

Powyższe dokumenty regulują działania odpowiednich służb w obliczu przemocy domowej ale też jasno wyznaczają zasadność powstania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej. Wskazują również, jak, po co, kto i w jaki sposób winien wspierać i nadzorować sytuacje przemocowe a także ich konsekwencje fizyczne, społeczne i psychologiczne.

III. Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Lubanie.

Gmina Lubanie zlokalizowana jest w centralnej części Polski, w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego zajmuje powierzchnie 69,4 km. Administracyjnie dzieli się na 19 sołectw i 24 miejscowości. Na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej gminy Lubanie, stwierdza się, że liczba mieszkańców gminy Lubanie zmniejsza się. W roku 2020 wynosiła 4538, w 2021 r. -44487, w 2022 r. -4442 oraz w 2023 r. już 4433. Od roku 2020 do roku 2023 r. zmniejszyła się aż o 105 osób. Na ten stan wpływają takie czynniki jak nadal migracja ludności, niski przyrost naturalny.

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych, wyników badań i raportów dotyczących problemu przemocy w Polsce, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubaniu;
- Komisariatu Policji w Brześciu Kujawskim,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu.

Przemoc domowa należy do zjawiska, w którym obiektywna diagnoza społeczna jest utrudniona. Złożony kontekst czynników kulturowych i społecznych sprawia, że źródła informacji o problemie ukazują jedynie fragment rzeczywistego obrazu zjawiska. Systemowe zajmowanie się przemocą wcześniej w rodzinie a obecnie domową w Polsce, datuje się od 2006r. Obecnie zjawisko to jest systematycznie diagnozowane czego efektem jest powszechny dostęp do raportów, analiz i diagnoz na stronie internetowej ministerstwa. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Lubanie została przygotowana m.in. na podstawie informacji pozyskanych w czasie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r.

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art.9a ust.2 wskazała podmioty, które zobowiązane są do stosowania procedury Niebieskiej Karty. W celu realizacji zadań określonych w art. 6.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej opartych na:

1. Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

w skład którego wchodzi:

- kierownik GOPS,
- pracownicy socjalni,
- członek gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu,
- przedstawiciel policji,
- przedstawiciel służby zdrowia,
- przedstawiciele oświaty,
- pedagog,
- kurator sądowy
- przedstawiciel organizacji pozarządowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno - pomocowe, w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w indywidualnych przypadkach. W skład grup diagnostyczno - pomocowe mogą wchodzić członkowie zespołów interdyscyplinarnych lub wskazani przez nich przedstawiciele jednostek.

2. Pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, socjalnej dla osób dotkniętych przemocą.

3. Realizacji zadań zawartych w Programie.

4. Ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W latach 2020-2023w gminie Lubanie do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 23 Niebieskie Karty.

Poniżej tabelaryczny wykaz zgłoszeń z podziałem na instytucje, które taką procedurę wszczęły.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2018 – 2021 przez instytucje

Instytucja zakładająca Niebieską Kartę	2020	2021	2022	2023
Policja	4	6	5	6
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	0	1	0
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubaniu

Jak widać z powyższego zestawienia, katalog podmiotów zobowiązanych do reagowania na przemoc domową jest większy, niż katalog podmiotów, które w okresie czterech lat takie interwencje podejmowały. Wśród gminnych podmiotów wyraźną aktywność w tym zakresie przejawia Policja. Z analizy dokumentacji Niebieskich Kart wynika, że:

- 1) najczęściej do przemocy dochodzi w związkach małżeńskich oraz między rodzicami a dorosłymi już dziećmi,
- 2) pokrzywdzonymi są głównie kobiety a sprawcami mężczyźni oraz dorosłe dzieci (głównie synowie),
- 3) z przemocą często współwystępuje nadużywanie oraz uzależnienie od alkoholu.

Zespół interdyscyplinarny w gminie Lubanie funkcjonuje od grudnia 2010r. Informacje, na podstawie których opracowano diagnozę zjawiska przemocy zostały pozyskane od zespołu w czasie jego funkcjonowania. Z obserwacji pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubaniu oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinach jest też często ukrywana i zatajana, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej. Częściej ofiarami przemocy są osoby uzależnione pod względem

materialnym od sprawcy przemocy. Ofiary przemocy często mają małą gotowość do zmiany swojej sytuacji, często nie wiedzą, że są ofiarami przemocy np. psychicznej, godzą się na swój los i nie oczekują pomocy z zewnątrz. Mieszkańcy gminy Lubanie korzystają z porad psychologicznych i prawnych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, Biura dla Obywatela we Włocławku porad prawnych w Urzędzie Gminy w Lubaniu, a także porad psychologicznych udzielanych w Punkcie konsultacyjno-informacyjnym dla osób uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubaniu. W punkcie dyżurują specjaliści: psycholog i pracownicy socjalni. Poradnictwo i wsparcie jest zupełnie bezpłatne, a wszystkie osoby korzystające z Punktu mają zapewnioną dyskrecję.

Z analizy przedstawionych danych należy wywnioskować, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą może być jednak wyższa niż wskazują na to wyżej przytoczone dane statystyczne. Ofiary przemocy często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę zjawiska. Wskazane byłoby stworzenie jednolitej bazy danych o zjawisku przemocy w rodzinie na terenie gminy Lubanie i zaangażowanie w tym celu wszystkich podmiotów włączonych do pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

IV. Cel główny Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz wspierania osób doznających przemocy domowej w gminy Lubanie na lata 2022-2026, oraz sposób jego realizacji

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Lubanie.

IV.1 Cele szczegółowe

- 1.Zwiększenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.
- 2.Poprawa jakości i skuteczności działań osób oraz instytucji działających na obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 3.Wsparcie i terapia dla osób doświadczających przemocy.
- 4.Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy domowej.

IV.2 Zadania do realizacji

Cel.1 Zwiększenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.			
Działania	Realizatorzy Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.1Upowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy. - Opracowanie plakatów, ulotek informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy, - Rozpropagowanie	GOPS UG	2024-2030 2024-2030 2024-2030	1.Liczba inicjatyw edukacyjno-informacyjnych. 2.Liczba zamieszczonych publikacji, artykułów.

materiałów informacyjnych.			
1.2 Organizowanie spotkań informacyjnych upowszechniających wiedzę o możliwych formach pomocy	Szkoła Przedszkole Kościół Policja PCPR	Raz do roku Cyklicznie od 2024-2030	1.Liczba osób uczestnicząca w spotkaniach.
1.3 Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy poprzez poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem, kursy przedmażeńskie.	GOPS PCPR Szkoła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Kościół	2024-2030	1.Liczba inicjatyw wspierających rodzinę. 2.Liczba porad. 3.Wskaźnik z badań ankietowych lub innych pozwalających ocenić stopień świadomości społecznej.
1.4 Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu.	Dom Kultury Szkoła	wg kalendarza ferii zimowych i letnich.	

Rezultaty: Zwiększenie ujawniania przypadków przemocy w rodzinie przez ofiary, świadków i instytucje odpowiedzialne za ujawnianie przemocy domowej.

Cel 2: Poprawa jakości i skuteczności działań osób oraz instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania	Realizatorzy Partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
2.1 Szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.	Zaproszone instytucje (ROPS) UG	2024r-2030r.	1.Liczba przeszkolonych pracowników poszczególnych służb. 2.Liczba szkoleń, warsztatów
2 Systematyczne diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej.	Zespół Interdyscyplinarny	Corocznie w latach 2024-2030	1.Baza danych o zjawisku przemocy domowej. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostycz-pomocowych.

Rezultaty: Zwiększenie poziomu wiedzy i kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Spadek liczby przypadków przemocy.

Cel 3: Wsparcie i terapia dla osób doświadczających przemocy.

Działania	Realizatorzy Partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
3.1 Prowadzenie grup wsparcia, samopomocowych grup terapeutycznych dla ofiar przemocy.	OPS PCPR	2024-2030	Liczba osób objętych pomocą finansową, pracą socjalną, poradnictwem.

3.2 Udzielanie pomocy finansowej dla rodzin dotkniętych przemocą.	UG GOPS	2024-2030	
3.3 Praca socjalna z rodziną.	GOPS	2024-2030	
3.4 Aktywizacja zawodowa.	PUP GOPS	2024-2030	
3.5 Poradnictwo prawne, psychologiczne, medyczne.	Służba zdrowia UG PCPR Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych i ofiar przemocy domowej. Organizacje Pozarządowe	2024-2030	
3.6 Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę(odizolowanie od sprawcy, udzielenie schronienia osobom dotkniętym przemocą, zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną).	Policja Sąd Prokuratura	2024-2030	

Rezultaty: Zwiększenie motywacji ofiar przemocy do zmiany własnej sytuacji

Cel 4: Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy domowej.			
Działania	Realizatorzy Partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
4.1 Prowadzenie grup terapeutycznych realizujących program korekcyjno-edukacyjny.	PCPR GOPS	2024-2030	Liczba osób objętych terapią. Liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych działaniami

Rezultaty: Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy domowej.

IV.3 Adresaci programu.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Lubanie, w tym w szczególności:

- 1) rodziny zagrożone pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny,
- 2) ofiary i świadkowie przemocy domowej,
- 3) sprawcy przemocy domowej,
- 4) pracownicy podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

IV.4 Elementarne zasady funkcjonowania programu.

Interdyscyplinarność - działania wobec rodziny objętej przemocą muszą być planowane oraz wdrażane przez przedstawicieli różnych podmiotów z założeniem pracy zespołowej opartej na działaniach kooperacyjnych.

Edukacja - zasadą jest jak najszersze upowszechnianie wiedzy o przemocy w rodzinie oraz jej skutkach oraz pełna i powszechnie dostępna informacja o możliwych formach pomocy,

Interwencje - zasadą działania interwencyjnego jest: przeciwdziałanie poczuciu zagrożenia i bezradności ofiar przemocy, uświadomienie praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną, socjalną.

Kompleksowość - zasadą działania jest uwzględnienie możliwie wiele aspektów związanych z przemocą domową.

IV.5 Źródła finansowania

Program finansowany będzie z budżetu gminy Lubanie. Plan budżetowy związany z przemocą na 2024r. wynosi 500zł z przeznaczeniem na działalność zespołu. Realizacja zadań w każdym z obszarów określonych celami szczegółowymi Programu uzależniona będzie od wielkości środków finansowych przewidzianych corocznie w budżecie gminy. Istnieją również możliwości pozyskania grantów z innych źródeł, w tym z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu. Realizacja części zadań nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych.

IV.6 Monitoring i sprawozdawczość.

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji. Będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji założonych w Programie celów. Ośrodek Pomocy Społecznej przedłoży sprawozdanie roczne Wójtowi Gminy Lubanie oraz Radzie Gminy Lubanie corocznie do końca I kwartału następnego roku.

V. Podsumowanie

Przemoc domowa może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany.

Przed wykorzystywaniem czy znęcaniem ze strony bliskich osób można się ustrzec między innymi poprzez wczesne reagowanie na pierwsze symptomy kryzysu. Z przemocy można wyjść, trzeba tylko przerwać milczenie, zwrócić się po pomoc do specjalistów i konsekwentnie realizować opracowaną wspólnie z nimi strategię powrotu do normalnego życia.

Efektywność działań na rzecz osób doświadczających przemocy jest przejawem współpracy instytucji, którym bliska jest problematyka przemocy w rodzinie. Realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochronie Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Lubanie na lata 2024-2030 przyświecać będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 424) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocyw Rodzinie na lata 2022 – 2026 przyjęty Uchwałą Nr XXV/236/2022 Rady Gminy Lubanie z dnia 29 marca 2022 r. W związku z nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Lubanie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę Lubanie na rzecz:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- mieszkańców Gminy Lubanie,
- przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.